

De Dorpskrant is een uitgave van de Dorpsvereniging Nieuw- en Sint Joosland en wordt 5 keer per jaar huis aan huis verspreid.

DORPSVERENIGING NIEUW- EN SINT JOOSLAND

Ingeschreven bij KvK-Zeeland nr: 40310767

sept 2011

Voorzitter		Secretaris		Penningmeester	
Krina de Visser Korteweg 4 0118-602255		Lia Zwemer Quarleshavenstr. 19 0118-602723		Hans van Hal Hoge Stelle 53 0118-602757	
Overige bestuursleden:					
Peter Joose Binnendijk 3 0118-603357		Annet Kroes Molendijk 51 0118-465964		Conny van Koeveringe Molenweg 33 0118-603018	
		Rens Davidse Tweede weg 5 0118-603768			
Redactie en verspreiding dorpskrant			Krina de Visser Korteweg 4 4339 AS Nieuw- en Sint Joosland redactie@dvnieuwland.nl		
Typewerk, vormgeving en eindredactie			Krina en Ko de Visser Willem Staat , 0118-603627		
Website www.dvnieuwland.nl		Ontwerp en realisatie Claire Kruijder		Beheer Hans van Hal	
Ledenadministratie en adverteerders:			Hans van Hal administratie@dvnieuwland.nl		
Lidmaatschap: € 3,50 per kalenderjaar Rekeningnummer: 3038.51.783 Ten name van: Dorpsvereniging Nieuw en Sint Joosland					
Foto's voorkant: Ko de Visser Ontwerp voorkant: Coen d'Huy			Drukwerk: Drukkerij van Keulen		

De redactie van de dorpskrant behoudt zich het recht voor, zonder opgave van redenen, stukken te wijzigen of te weigeren.

Van de Bestuurstafel

Vakantie's zijn alweer voorbij, scholen zijn begonnen, het einde van de zomer is inzicht; de bladeren beginnen te verkleuren en het wordt zo zachtjesaan herfst...nou ja, afgelopen dagen waren prachtig en de temperatuur eindelijk "zomers". Dat is echter van korte duur als ik de weerberichten serieus moet nemen.

Nieuwland is volop in beweging. Appartementen aan de Kraaijerthavenstraat zijn opgeleverd, het gebouw van Zorgstroom voor PG-bewoners wordt ingericht en de nieuwbouw aan de Quarleshavenstraat is volop aan de gang. Het is bewoners in deze straten wel eens even slikken als er weer een mega-vrachtwagen met materiaal de straat in of uit probeert te rijden. Tot nu toe is gelukkig alles goed gegaan.

De Lonneboot heeft afscheid genomen van haar directeur Frank Veijgen. Zijn opvolger is Gert Dorleijn, reeds een bekende van veel Nieuwlanders. Voor verdere informatie zie de website:

www.delonneboot.nl/

Op 20 augustus werd door de ringrijders weer menige ring gestoken, ook werd op deze dag het ringlopen weer gepresenteerd.

Het mini-dorpsfeest werd georganiseerd op het parkeerterrein van de Roode Leeuw. Jammer van het slechte weer die dag.

Het bestuur heeft de 1^e vergadering achter de rug. Er waren de volgende agendapunten; opnieuw overleg met het Waterschap over de Steenbakkerijweg en sluiptverkeer door de polder, parkeerproblemen op o.a. de Oude Rijksweg, voorbereiding Dorpstafel.

Graag willen we elkaar weer ontmoeten bij de eerstvolgende dorpsstafel in november.

Met vriendelijke groet, Lia Zwemer

Dorpstafel

De volgende dorpstafel is gepland op woensdag 2 november a.s.. Dat is dus nog best ver weg.

Een agenda is nog niet opgesteld, maar wat zeker aan de orde komt zijn de bewonerswensen en het wijkplan 2012. Nieuwen Sint Joosland heeft goed gereageerd op het verzoek een wens in te dienen. Rond eind september verschijnt op de website van de gemeente Middelburg een overzicht met alle wensen per wijk. Er zal een stemformulier gemaakt worden, waarmee bewoners hun voorkeur kunnen doorgeven voor de drie wensen die zij het belangrijkste achten. Het bestaan van dit stemformulier zal ook kenbaar worden in de Faam.

Dit jaar zal er dus de mogelijkheid zijn digitaal te stemmen, en niet meer via de dorpstafel. Op de dorpstafel zal uitgebreid aandacht worden geschonken aan de bewonerswens, en er zal een overzicht worden getoond van alle ingediende wensen. De eenvoudige stemprocedure zal worden uitgelegd en toegelicht. Voor mensen die aangeven geen computer te hebben, of moeite hebben met digitaal stemmen, kan op de dorpstafel met de wijkmanager, mevrouw Rianne van Iwaarden, persoonlijk een oplossing worden gezocht.

Andere punten die aan de orde komen op de dorpstafel zijn de vragen aan de Politie en Woongoed en de stand van zaken omtrent Dorp van de Toekomst.

Plaats Durps uus op d'n oek, aanvang 20.00 uur, zaal open om 19.30 uur. Iedereen welkom

Nieuw- en Sint Joosland herdenkt gevallen

De jaarlijkse Kranslegging bij het Oorlogsmonument op de begraafplaats aan de Westelijke Oude Havendijk te Nieuw- en Sint Joosland zal dit jaar plaatsvinden op **vrijdag 4 november 2011 om 14.30 uur**. De leerlingen van groep 7 en 8 van samenwerkingschool De Lonneboot zullen deze plechtigheid weer organiseren in het kader van het project 'Adopteer een monument'. U wordt van harte uitgenodigd hierbij aanwezig te zijn.

Met vriendelijke groet, Gert Dorleijn
locatieleider/groepsleerkracht groep 7 en 8

Oproep: houdt rekening met regels speelveld

Nieuw- en Sint Joosland is een mooi en fijn dorp om in te wonen, te werken, te leven en zeker ook om te spelen. In de Quarleshavenstraat is, door inzet en betrokkenheid van actieve bewoners, een leuke speellocatie gerealiseerd. Van dit speelveld wordt met veel plezier gebruik gemaakt, en dat is fijn. Om het leuk te houden, heeft de gemeente regelmatig gesprekken met omwonenden, betrokkenen en jeugd. Daarnaast is er een gedragsregelbord geplaatst. Hierop staat afgebeeld hoe wij het beste met elkaar om kunnen gaan. Zo'n bord lijkt misschien een beetje kinderachtig of zelfs overbodig, maar in de praktijk is het een nuttig geheugensteuntje.

Zo vragen wij om rekening te houden met elkaar, geen hinderlijk lawaai te maken en na zonsondergang niet meer op het speelveld in de Quarleshavenstraat te verblijven. Graag willen wij de medewerking en participatie van iedereen; jong en oud. Kinderen en ouders. Mocht u nog vragen en/of opmerkingen hebben, dan zie ik graag uw mail of telefoontje tegemoet.

Met vriendelijke groet, Rianne van Iwaarden, wijkmanager. Email: r.van.iwaarden@middelburg.nl , telefoonnummer 0118-675536

QUARLESHAVENSTRAAT

- * Speelterrein is verboden voor honden
- * Verblijf na zonsondergang is ongewenst
- * Maak geen hinderlijk lawaai

ALGEMENE SPELREGELS

Afval?

Goeden we niet op straat.

Onze kinderen?

Houden we goed in de gaten.

Met anderen omgaan?

Dat doen we zoals we zelf behandeld willen worden.

Storend gedrag?

Spoken we elkaar op aan.

Hondeneigenaar?

Die gebruikt schop of zakje.
Honden niet op speelplaats.

Alcohol of drugs?

Die gebruiken we niet op straat.

MIDDEL
BURG

Schademelding

0118-675322
service@middelburg.nl

Houd rekening met elkaar

07-22-17 19.00.30 Bedankt

O.N.D.A.-Nieuws.

Op zaterdag **25 juni** zouden we een open luchtconcert geven op de muziektent bij het Molenwater te Middelburg. Helaas begon het te regenen en besloten we, in overleg met het Gasthuis, naar daar te vertrekken. Zodoende genoten toen de bewoners van het Gasthuis en andere belangstellenden van een concert van Jong-ONDA en ONDA.

Op zaterdag **2 juli** hebben zeven Middelburgse orkesten samen een groot muzikaal evenement gehouden op de Markt in Middelburg. Onder de noemer "**Middelburg Maakt Muziek**" werden er de hele middag optredens gegeven door Brassband Middelburg, Muziekvereniging Arnemuiden, O.N.D.A. Nieuw- en Sint Joosland, Middelburgs Muziek Korps, Juliana Drum & Bugle Corps, Junior Drumcorps Johan Friso en Humoreske.

's Ochtends vanaf elf uur startten de korpsen met een openbare repetitie van enkele gezamenlijke nummers. Na de lunch werd er om 13:00 uur begonnen met het non-stop programma. Alle korpsen kwamen op een groot podium in korte blokjes enkele keren aan bod. Zodra het ene orkest klaar was, zette het volgende direct het volgende nummer in. Een leuke mix dus van alles wat de Middelburgse muziekkorpsen te bieden hebben. De middag werd rond 16:30 uur afgesloten met een groots optreden van de meer dan 200 deelnemers! Mede dankzij het goede weer en het steeds in grote getale aanwezige publiek mag deze dag een succes genoemd worden.

Na de zomervakantie zijn we met zijn allen weer druk begonnen met de voorbereiding van ons volgende concert. Dit wordt gehouden op **zondagmiddag 18 september in Ter Reede (Vlissingen)**. Het belooft een afwisselend concert te worden waar O.N.D.A. en Jong-O.N.D.A. aan mee zullen werken. **De toegang is gratis**. U bent van harte welkom om **14.30 uur**. Op de website vindt u verdere informatie. www.muziekverenigingonda.nl

Op **woensdagavond 14 september** kunt u ons verwachten. We zullen dan langskomen met de loten van **De Grote Clubactie**. Deze keer hebben de loten direct bij ons en hoeven ze dus niet meer achteraf worden bezorgd. We hopen van harte dat u ons op deze wijze financieel steunt. En hopen dat u nog een prijsje zult winnen.

Tot slotte wil ik u graag alvast attent maken op ons **kerstconcert**. Dit zal gehouden worden op **17 december** in de **Hofpleinkerk te Middelburg**. In de volgende dorpskrant leest u meer hierover. Maar zet het alvast in uw agenda!

Met muzikale groet,
Els van Sluijs

Collecte Maag Lever Darmstichting

In de week van 13 t/m 18 juni vond de collecte voor deze stichting plaats.

Dit jaar stond de collecte geheel in het teken van de coeliakie, ofwel glutenintolerantie. De Maag Lever Darmstichting wil deze onbekende ziekte aan het spijsverteringskanaal bekend maken. Naar schatting lijden 160.000 mensen in Nederland aan coeliakie, maar weten slechts 25.000 het. Het geld dat wordt opgehaald, stelt de MLDS in staat wetenschappelijk onderzoek te financieren en voorlichting te geven. In Nieuw- en Sint Joosland is het mooie bedrag van € 501,89 opgehaald. Hiervoor alle gevers en collectanten hartelijk dank.

Marie Boone.

Ringrijdersvereniging Nieuwland
Sinds 1824
Onderscheiden met Koninklijke
Erepenning

Zaterdag 20 augustus j.l. hebben wij onze 2^e ringrijderswedstrijd gereden. De podiumplaatsen voor het eindklassement waren voor Richard Jacobs, Bart-Jan Volmer en Ko Kwekkeboom. In het bekerklassement zijn de 1^e, 2^e en 3^e beker respectievelijk opgeëist door Jolanda Kwekkeboom, Ko Kwekkeboom en Bart-jan Volmer. Bart-jan Volmer, Sharon Crucq en Wilco van Belzen zetten opvallende prestaties op het scorebord door persoonlijke records te vestigen met hun aantal gestoken ringen!

Ringlopen is een manier om te oefenen op een goede houding voor de ringrijders zelf, aanstormende talenten klaar te stomen voor het echte ringrijden te paard, en om de jeugd onder de 12 jaar alle regeltjes te leren die je moet kennen als ringrijder.

Zaterdag 20 augustus hebben Amy Crucq en Kim Reijnierse laten zien hoe je al hardlopend de ringen moet steken. Zij hebben hiermee de beker 'ringloper 2011' gewonnen en zijn daarvoor enkele meters de hoogte in 'gejonast'.

Ringlopen is niet ineens nu verzonnen als spelletje, het is rond 1920 al een ware competitie op 3^e Pinksterdag.

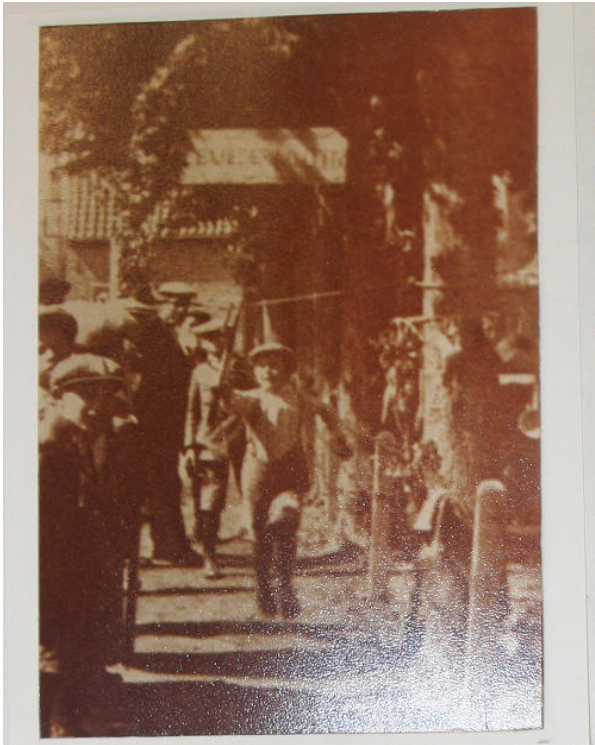
Geciteerd uit een boek over volksvermaak op Walcheren, geschreven in 1927! kan ik u vertellen:

"Maar het sterkste middel om het ringrijden ook bij het aankomend geslacht populair te doen blijven, is wel het kostelijke jongensvermaak van 'het ringlopen'. De 'grootte'-club van jongens boven de 12 jaar, de 'midden'-club van knapen tussen 8 en 12 jaar en de club der broekemannetjes beneden de 8 jaar. Alle 3 hadden zij de spanningsvolle dagen voor het Pinksterfeest bij de burgers en boeren

geld opgehaald om er net als de grooten doen, hun prijzen voor te kopen. Aan drie zijden van het kerkplein waren 'beane' in orde gemaakt met mooi versierde en bloemgetooide bogen, terwijl aan een drietal prijzenlatten de begeerenswaardige voorwerpen hingen. Met hun lans staken zij in een wilde ren zeer serieus naar het ringetje en zoo werden zij getraind om in komende jaren te paard bij de 'rienkrieërs' een goed figuur te maken."

Van het ringloopbaantje is gretig gebruik gemaakt en blijkt een leuk idee te zijn om dit volgend jaar weer te doen!

Afb. 127. De Nieuwlandsche jongens „loopen naar den ring" op Pinksterdrie. Rechts de prijzenlat van „de groote club".

Ringlopen omstreeks 1926

Ringlopen 2011

Tot volgend ringrijseizoen.
Namens de Ringrijdersvereniging Nieuwland
Ruud Mesu

Buurtvereniging "**ORANJE BOVENAL**"
Nieuw- en Sint Joosland
Opgericht 25 juni 1946 Inschr. Nr. K.v.K. V310776

Oproep !!!!!

Buurtvereniging "Oranje Bovenal" is op zoek naar nieuwe bestuursleden!! Wij zoeken mensen die willen helpen met het jaarlijks organiseren van Koninginnedag in Nieuw- en Sint Joosland.

Heeft u interesse om ons bestuur te komen versterken, neem dan contact op met:

Jacqueline de Vries, Oude Rijksweg 5, tel 603451, of
Theresa Mohlmann, Quarleshavenstraat 21, tel 604301

Nieuwland in Beweging: We beginnen weer!

Op dinsdag 13 september starten de **gymlessen** weer.

Van half 6 tot half 7 zijn de kinderen vanaf 3,50 jaar tot en met groep 2 welkom om gezellig een uurtje te gymmen.

Thuis klimmen de kinderen op stoelen en banken. Niets lijkt meer veilig. "Niet doen, mag niet, pas op!" Het zijn kreten die het kind regelmatig krijgt te horen. Wat thuis niet altijd kan of mag, is wel mogelijk in de gymzaal. Klimmen, klauteren, springen, rollen of spelen met ballen, blokken of andere materialen. Het kan allemaal.

De kinderen leren tijdens de les onder meer hoe kleine opdrachten uitgevoerd moeten worden. Daarnaast komen het inschatten van afstand, diepte, hoogte en verte en het begripsbesef aan de orde. In de ontmoeting met andere kinderen, leert de kleuter hoe rekening met elkaar moet worden gehouden en dat ze op de beurt moeten wachten. Daar komen dan ook nog andere dingen bij, zoals het samen zingen in een kring. De kinderen stimuleren elkaar tot bewegen en geven zelf aan op welke wijze hun ontwikkeling tot stand kan komen.

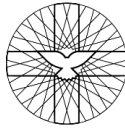
Op dinsdag van half 7 tot half 8 kunnen de kinderen van groep 3 tot en met 5 komen gymmen.

Stephanie en Michelle zullen de lessen geven.

De **aerobics** start op woensdag 12 oktober. Mariska Goormachtig gaat deze lessen verzorgen.

Mocht je meer informatie willen over één van de lessen, dan kun je contact opnemen met Michelle Baas, telefoon: (0118) 60 40 72 of e-mail: michelle80@hetnet.nl

Kom gerust een keer kijken en/of meedoen!

**Protestantse
Kerk**

De KERK heeft voor jou:

- zingeving: je leven heeft betekenis
- gesprekken over levensvragen en problemen
- nabijheid als dat wenselijk is
- authenticiteit en diepgang
- zoeken naar het Hogere vanuit een rijke traditie
- vieren van geloof en gebed op zondagmorgen

Dichtbij: in Nieuwland !!

Info:

Ds. Elly Bouman, 0118-606720

ellybouman@freeler.nl

E. de Haan-Roelse, 0118-603344

scribanieuwland@kpnplanet.nl

Geloof·Hoop·Liefde

Nieuws uit de kerk

Ook in het nieuwe seizoen stelt de kerk zich open voor het hele dorp, of men nu lid van de kerk is of niet. Dat gebeurt in de eerste plaats door de kerkdiensten die voor iedereen toegankelijk zijn. Verder wordt er van alles en nog wat georganiseerd. Daarover is een gids die desgewenst gratis af te halen is bij de scriba (secretaris) van de kerk. Dat is Elizabeth de Haan (Korteweg 3). U kunt ook dominee Elly Bouman of ondergetekende raadplegen als u vragen hebt over de kerk.

In de gids staat o.a. informatie over: sing-ins, basiscatechese, catechisatie 12+, 18+-avonden, kinderclub Happy Day, tieneravonden, doopcatechese, Alpha-cursus voor mensen buiten en binnen de kerk over levens- en geloofsvragen, cursus geloven en belijden, cursus pastoraat voor iedereen, Bibliodrama, Bijbels Leerhuis, lezing over kindervragen rond de dood, lezing over Israel, lezing over geschiedenis Nieuwlandse kerk en Kwadrant (kwis met vragen over Bijbelse en kerkgeschiedenis, kennis van Zeeland en vaderlandse en wereldgeschiedenis) .

Kerkdiensten: 11 september 9.30 uur ds. L. Woltering; 18 september 11.00 uur Ds. E. Bouman; 25 september 11.00 uur mevr. A. Datema (Koudekerke); 2 oktober 11.00 uur ds. A. van Haarlem (Amersfoort); 19.30 uur Sing-in; 9 oktober 11.00 uur ds. B. de Haan (Nieuwland); Woensdag 12 oktober 13.30 uur Snoezelviering; 16 oktober **10.00** uur ds. E. Bouman (schooldienst); 23 oktober 11.00 uur ds. E. Bouman; 30 oktober 11.00 uur ds. E. Bouman; 6 november **10.00 uur in Rittem** (dankdag) ds. E. Bouman; 13 november 11.00 uur ds. C. H. Oechies (Uithoorn).

Kinderclub Happy Day

Op de eerste vrijdag van de maand komt van 15.30 tot 17.00 uur kinderclub 'Happy Day' bijeen. Die is bedoeld voor de basisschoolleeftijd en wordt gehouden in de kerk. We beginnen met

zingen en bidden. De kinderen bedenken gebedspunten: b.v. een bedankje voor een goed cijfer of een gebed voor de weggelopen poes. We spelen een verhaal door toneelstukjes of vertellen er een uit de kinderbijbel. Na de pauze wordt er geknutseld. Kinderen die daar niet zo van houden werken kort aan hun werkje en doen daarna gezelschapsspelletjes

Leiding: Ina Hoebeke, Ineke Minheere en Marleen Scheermeijer. Info: Marleen Scheermeijer Tel. 604683

Inloopmorgen

Op de eerste woensdagen van de maand zijn er in de consistorie van de kerk inloopmorgens. Die zijn bedoeld om elkaar in een ongedwongen sfeer te ontmoeten. Vanaf 10.00 uur tot 11.30 uur bent u welkom en staan koffie en thee klaar. Data 5 oktober en 2 november.

Bibliodrama

Het woord bibliodrama bestaat uit twee delen. 'Biblio' verwijst naar de bijbel en 'drama' naar uitspelen. Bibliodrama is een werkwijze die mensen uitnodigt in een Bijbelverhaal te stappen en het van binnenuit te verkennen en te onderzoeken.

Bibliodrama is bedoeld voor mensen vanaf 18 jaar die vragen hebben als: 'wat betekent geloven voor mij?' en 'wie is Jezus?' Om belangstellenden de kans te geven hiermee kennis te maken begint de eerste bijeenkomst met een informatief deel. Wilt u zien of het iets voor u is, kom dan woensdag 14 september naar de kerk van Ritthem. Aanvang 19.45 uur. Contactpersoon: ds. E. Bouman, e-mail: ellybouman@freeler.nl of tel. 606720.

Sing-inn

Zondag 2 oktober is er om 19.30 uur een sing-in in de kerk. Lekker meezingen, begeleid door blazers en orgel.

Bijzondere diensten in de kerk

Voortaan is er 4 maal per jaar een dienst die speciaal is afgestemd op de bezoekers van de dagbesteding in het voormalige pand van de Rabobank. Zij hebben allen een zware verstandelijke beperking, waardoor ze geen gewone kerkdiensten kunnen bezoeken.

Deze snoezel-vieringen zijn voor iedereen toegankelijk, maar afgestemd op deze mensen. Dat gebeurt met tastbare, zichtbare en hoorbare elementen. De eerste dienst is op woensdag 12 oktober, aanvang 13.30 uur.

Als u als vrijwilliger bij deze vieringen betrokken wilt worden kunt u contact opnemen met de scriba van de kerkenraad: Mevr. E. de Haan-Roelse, Korteweg 3, tel. 603344 of per mail: scribanieuwland@kpnplanet.nl.

Lezing over Israel

Op woensdag 28 oktober hoopt ds. A. v.d. Ploeg een lezing te houden over 'De plaats van Israël in de heilsgeschiedenis'. Van der Ploeg is emeritus-predikant van de Prot. Kerk in Nederland in Oosterland. Hij was voor hij in 1993 dominee werd leraar godsdienst en maatschappijleer in Goes. V. d. Ploeg schreef zijn doctoraalscriptie over Philippus Samuël van Ronkel, een rabbijnzoon die predikant werd in de Hervormde Kerk.

Wim Staat

NIEUWLANDSE ZAKEN

Dr. Elizabeth Dingemans; de eerste vrouw van Nieuwland met een eredoctoraat (1)

Inleiding

Deze keer wil ik graag een artikel wijden aan een vrouw die voor velen waarschijnlijk vrijwel onbekend zal zijn. Het gaat om de in Nieuw- en Sint Joosland geboren Elisabeth, "Lize", Dingemans. Zij wist een indrukwekkende internationale wetenschappelijke carrière op te bouwen. Ze was afkomstig uit een landbouwersfamilie, woonde op diverse plaatsen in ons dorp, doorliep een academische opleiding en ontving in 1946 een eredoctoraat in de geneeskunde van de Universiteit van Amsterdam. Ik kende haar helemaal niet. Wie was deze vrouw eigenlijk?

Hiervoor moet ik terug naar vier jaar geleden. In mei 2007 kreeg de redactie van de rubriek Nieuwlandse Zaken van onze dorpskrant een brief van dhr. ir. E.J. Mesu uit Bennekom. In deze brief schreef hij of er een keer een artikel kon worden gewijd aan Lize Dingemans. Zij was namelijk de eerste vrouw uit Nieuwland die een eredoctoraat ontving. Andere personen afkomstig uit Nieuwland die deze onderscheiding werden toegekend, waren prof. dr. J. Joosse (Universiteit van Lille in Frankrijk) en dr.ir. F.P. Mesu (aan de Landbouwuniversiteit in Wageningen in 1953).

Door drukke werkzaamheden in de afgelopen jaren was ik aan het schrijven van een verhaal nog niet toegekomen. In mei 2011 kreeg ik wat meer tijd om alsnog een onderzoek te starten. Toen ik contact op wilde nemen, moest ik een teleurstelling verwerken, want zijn vrouw vertelde dat haar man dhr. ir. E.J. Mesu op 10 mei 2011 was overleden. In de tussentijd vernam ik dat inmiddels in het tijdschrift van het Koninklijk Zeeuwsch Genootschap der Wetenschappen een publicatie had gestaan over Lize. Toen ik dit artikel las, was dit voor mij aanleiding om in deze rubriek aan deze bijzondere vrouw aandacht te schenken. Zij had internationale faam verworven. Ik wilde graag in een kort verhaal

haar leven kenschetsen, zodat haar naam in ons dorp meer bekendheid zal krijgen en wat zij voor de mens en de wetenschap heeft betekend.

Familie en studie

Lize werd op 4 november 1886 geboren als oudste dochter van Cornelis, "Kees", Dingemanse (1863-1937) en Tannetje Mesu (1867-1928). Het echtpaar had nog twee kinderen: Joos, "Joop", (1888-1972) en Johanna Jacoba, "Jo", (1890-1964). Ze stamde uit een landbouwersfamilie. Haar

vader had de familieboerderij Land- en Zeezicht aan de Binnendijk echter verpacht en het gezin woonde op diverse plaatsen in ons dorp, laatstelijk aan de Rijksweg tegenover de inmiddels verdwenen Rabobank. Zij ging naar Nieuwland op de lagere school. Na deze schooltijd hoefde ze niet, zoals velen deden, werk te gaan zoeken, maar was ze thuis en hielp hier in de huishouding en de tuin. Daarnaast volgde ze privélessen van docenten van het gymnasium en de HBS te Middelburg. Ze blonk uit in Engels en Duits. Ze had bijzondere belangstelling voor exacte vakken zoals scheikunde.

De ca. 10-jarige Lize Dingemanse in Nieuwlandse klederdracht.

Na deze lessen trad ze in dienst van een apotheek in Middelburg en volgde ze een studie voor apothekersassistente. In 1904 ronde zij deze studie af, maar ze bleef niet bij de apotheek in dienst. Ze schreef zich in bij de Suikerschool te Amsterdam. Hier werden leerlingen opgeleid op mbo-niveau waar technici en analisten later meestal gingen werken op plantages in Nederlands-Indië. Zij koos hiervoor echter niet; ze werkte enkele jaren bij een bedrijfslaboratorium in Rotterdam.

Lize wilde zich daarna verder ontplooien en begon een universitaire studie. Ze schreef zich in bij de Polytechnische Hochschule in Zürich in Zwitserland. Lize slaagde voor het toelatingsexamen en begon rond Pasen 1914 op 27-jarige leeftijd aan haar studie aan de Philosophische Fakultät II die de exacte vakken omvatte.

In 1917 begon ze aan het onderzoek voor haar proefschrift waarop ze drie jaar later promoveerde. Lize werd hiermee doctor (dr.) en is de hoogste academische graad of titel die een persoon kan behalen aan een universiteit. Deze graad wordt aangeduid als een (wetenschappelijke) promotie waarvan het uitbrengen van een proefschrift doorgaans het belangrijkste is.

De familie Dingemanse. V.l.n.r. Vader Kees Dingemanse, zus Jo Dingemanse, Lize, moeder Tannetje Mesu, schoonzus Cor, broer Joos Dingemanse.

Dit was een prima prestatie hetgeen ze kon opbrengen dankzij een enorm doorzettingsvermogen. Ze onderbrak soms haar studie om huiswaarts te keren of elders ervaring op te doen. Soms deed ze dit ook om geld te verdienen voor het bekostigen van de studie. Haar proefschrift (in de Duitse taal geschreven en bijna geheel gevuld met scheikundige formules) ging over de organische scheikunde.

René Hoebeke

Bronnen

- Tijdschrift van het Koninklijk Zeeuwsch Genootschap der Wetenschappen (Jaargang 19, nr. 2, juni 2010), publicatie met de titel "Elizabeth Dingemane: van boerendochter tot eredoctor" door drs. P.N.Th. Zuijdweg p. 42-47;
- "In memory of Elisabeth Dingemane" geschreven door L.G. Huis in 't Veld;
- Een in memoriam van Elizabeth Dingemane in het Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde (NTVG) 96.1.6 p. 348 van zaterdag 9 februari 1952 door S.E. de Jongh;
- Correspondentie met dhr. ir. E.J. Mesu;
- Endocrinologie nummer 3, september 2009;
- Wikipedia;
- www.zeeuwengezocht.nl;
- Krantenbankzeeland.nl (PZC).

Volgende keer het afsluitende deel over het werk van Lise Dingemane en de betekenis daarvan.

Bakkerij Schrieks

Begin augustus ging de winkel een paar dagen dicht voor een kleine verbouwing. Op 5 augustus werd de winkel met het uitgebreide assortiment opnieuw geopend. Het is duidelijk een verbetering wat betreft de voorraad en sortering.

We zijn er heel erg blij mee, en spreken de hoop uit dat veel dorpsgenoten van deze voorziening gebruik blijven maken, zodat dit voor het dorp behouden blijft.

Buurtzorg levert zorg op maat

De thuiszorgorganisatie Buurtzorg levert verpleging en verzorging. Dat gebeurt in de thuissituatie met behulp van kleine, autonome teams, die bestaan uit (wijk)verpleegkundigen en wijkzickenverzorgenden.

BUURTZORG

Ziek zijn of ouder worden gaat vaak gepaard met handicaps en beperkingen. De dagelijkse bezigheden gaan opeens moeilijk en soms lukt het niet meer. De thuiszorgorganisatie Buurtzorg helpt u hiermee om te gaan en zoekt samen met u naar een oplossing.

Begeleiding

De organisatie bestaat uit hoogopgeleide medewerkers die samen met u en uw omgeving onderzoeken wat nodig is. Daarnaast houden zij ook rekening met veranderingen in de toekomst.

Wij begeleiden u bij uw herstel of tijdens het ziekteproces en bieden verzorging en verpleging op maat aan. Onze medewerkers staan voor u klaar en helpen u bijvoorbeeld met het wassen, het klaarzetten en geven van medicijnen of het aan- en uitkleden. Daarnaast verrichten zij handelingen op verzoek van uw behandelend (huis)arts of specialist, zoals insuline spuiten, het verzorgen van wonden, het geven van injecties of het bestrijden van pijn.

Persoonlijke begeleider

Cliënten bij Buurtzorg krijgen een persoonlijke begeleider die kennis heeft van ziektes, het ouder worden, handicaps en alles wat daarbij komt kijken. Zij verdiept zich in u, in uw leefstijl en in datgene wat voor u belangrijk is. Daarnaast heeft uw persoonlijke begeleider samen met u - of namens u - regelmatig contact met andere zorgverleners, zoals uw huisarts of behandelend specialist.

Zorg op maat

Buurtzorg streeft naar zorgverlening die bestaat uit betere oplossingen voor de cliënt op een duurzame en effectieve wijze. Door de zorgverlening volledig door hoogopgeleide wijkverpleegkundigen en -ziekenverzorgenden in kleine teams in te laten vullen, wordt het oplossend vermogen en de professionaliteit van medewerkers volledig benut. De Buurtzorgteams worden ondersteund door de landelijke organisatie en maken gebruik van ict-toepassingen waardoor de administratieve kosten tot een minimum worden beperkt. U kunt rekenen op de beste zorg tegen zo laag mogelijke kosten.

Voor informatie kun je bellen naar

Heeft u vragen of wilt u contact opnemen met een Buurtzorgteam? Op Walcheren zijn diverse teams actief die 24 uur per dag bereikbaar zijn op de onderstaande telefoonnummers.

- **Buurtzorg Vlissingen** **06-23223966**
- **Buurtzorg Oost-Souburg** **06-12375210**
- **Buurtzorg Middelburg** **06-23739196**
- **Buurtzorg Veere** **06-10226772**

Huisartsenpraktijk J.C.Ponten

Huisarts in opleiding:

Dokter Hegi heeft per 25 augustus jl haar huisartsenopleiding voltooid en tijdens een feestelijke bijeenkomst in Rotterdam heeft ze haar inschrijving ontvangen in het register van huisartsen. Ze hoopt hier in de regio werk te vinden in een huisartsenpraktijk.

Hieronder enkele woorden van dokter Hegi zelf:

“Wat gaan die maanden toch snel.. Na bijna een jaar bij dokter Ponten te hebben gewerkt, ben ik aan het einde gekomen van mijn opleiding. Na lang studeren mag ik mezelf nu huisarts noemen. Ik heb

een goede en leerzame tijd gehad in de praktijk in Nieuw- en Sint Joosland en in Middelburg. U zult er inmiddels aan gewend zijn dat er regelmatig een huisarts in opleiding meewerkt bij de dokter. Toch is het soms even wennen aan een nieuw gezicht. Daarom waardeer ik het vertrouwen dat u in mij stelde des te meer en daarvoor wil ik u dan ook hartelijk bedanken! Ik hoop straks aan de slag te gaan bij een huisartsenpraktijk in Middelburg maar eerst ga ik met mijn gezinnetje even genieten van een paar weekjes welverdiende rust. Het ga u goed."

Hartelijke groet, Marije Hegi.

Het komende half jaar zal er geen nieuwe huisarts-in-opleiding komen.

Dokter van der Steen:

Dokter van der Steen neemt van 10-25 sept . nog 2 weken vakantie. Zij heeft te kennen te geven dat ze haar werktijden in mijn praktijk en de praktijk in Vlissingen waar ze werkt iets te willen wijzigen. Twee dagen in de week wisselde ze halverwege de dag van praktijk en dat wordt steeds lastiger.

Vanaf 1 oktober as gaat ze ook maandag de gehele dag bij ons werken evenals de woensdag(als tevoren) Zij zal dan ook mee gaan draaien met het vrije spreekuur op de maandagochtend.

Nieuwe huisarts in dienstverband

Omdat er het komende half jaar geen nieuwe huisarts in opleiding zal komen ben ik in gesprek met een reeds praktiserende huisarts ,die eventueel op de vrijdag bereid is om in de praktijk te komen werken. Dit i.v.m. de toenemende drukte en mijn wens om op vrijdagmiddag regelmatig vrij te kunnen nemen. In de volgende wijkkrant en via de website zal ik u verder informeren.

Griepvaccinaties:

Ik ben juist terug van een zeer leerzame nascholing in Cambridge met Engelse huisartsen waarbij ik hoorde dat de Engelse huisartsen de afgelopen week aangesproken zijn op het feit dat ze onvoldoende mensen(die dat wel nodig hebben) de afgelopen jaren een griepvaccinatie hebben gegeven.

Dat brengt mij er in ieder geval toe dat ik u kan meedelen dat we eind okt-begin november gaan vaccineren en dat ik naast de mensen met een chronische ziektebeeld alle 60-plussers wil oproepen een grieprik te komen halen. U ontvangt een brief met de tijdstippen.

Privé

Omdat velen van u met enige regelmaat belangstellend naar onze zoons informeren kan ik met enige trots vertellen dat Jeroen, de oudste, deze zomer is afgestudeerd als arts.

Hij werkt inmiddels op de afdeling chirurgie in het Catharina Ziekenhuis in Eindhoven.

J.C.Ponten.

Kaarten maken

We zijn weer gestart met het maken van kaarten.

Voorlopig doen we het om de veertien dagen en wel op de even weken tevens is de handwerkclub op deze middagen actief voor goede doelen, op de oneven weken begin van de maand spelmiddag in de springplank eind van de maand bingomiddag in het durps uus op d'n oek. Zie agenda in deze dorpskrant.

AGENDA

14 sept.	Rondgang Onda Grote Clubactie	's avonds
18 sept.	Onda concert in Ter Reede	14.30 uur
2 nov.	Dorpstafel Durps uus op d'n oek	20.00 uur
	Zaal open	19.30 uur
4 nov	Kranslegging op de begraafplaats bij het monument	14.30 uur
17 dec.	Kerstconcert Onda in de Hofpleinkerker	

Voor de agenda van het theater "de Wegwijzer" verwijzen wij u naar de website ***www.theaterdewegwijzer.nl***

Inleverdata kopij dorpskrant 5

7 nov 2011